

Lævn af rituelle Drikkelag i senere nordisk Lovgivning

Vi har lovet at holde ølgærd, det kalder man fællesøl, øl af en mæle malt for bonden og af en for hans hustru. I det mindste 3 bønder holder det sammen, undtagen nogen bor sådan på udø eller så højt oppe i fjeldet, at han ikke kan holde det sammen med andre. Da skal han alene holde øl som de tre. Men hvis nogen har mindre end en går med sex kør eller sex sålder sæd, da skal han i det tilfælde blot holde øl, hvis han vil. Det øl skal holdes senest før Alle Helgens Messe, og det skal signes til at takke Krist og Sankta Maria til år og fred. Men hvis han ikke holder det til den tid, da skal han betale 3 øre til biskoppen og dog holde det senere. Men holder han det ikke og bliver åbenbart overbevist om, at han sidder 12 måneder igennem uden at holde fællesøl, da skal han betale for det tre mark til biskoppen.

Ølbryg har vi end lovet at holde, bonde og hustru ligemeget hvær, og signes i den hellige nat til at takke Krist og Sankta Maria til år og fred. Men bliver det ikke gjort, da skal man bøde for det tre mark til biskoppen. Men hvis han sidder så 3 vintre, at han ikke holder øl, og bliver han åbenbart overbevist derom, da har han efter de straffemulker, som vi har føjet til vor kristenret, forbrudt hver penning af sit gods. Det har halvt vor konge og halvt biskoppen. Men han kan få det vilkår at gå til skrifte og gøre bod mod Krist og blive i Norge. Men vil han ikke det, skal han drage ud af vor konges land.

Gulathings-lov kap. 6,7.

Fra et svensk Skt. Jørgens gilde (c. 1500).

Mindebægre skal være 9. Først Vor Herres minde, Vor Frues minde og ridder Skt. Jørgens minde, højeste minde, og det især skal skænkes særdeles med horn og håndklæde og gildesblus, og alle gildebrødrene skal stå op og kvæde, når det minde er skænket; da skal hele selskabet(?) med horn og håndklæde gå kvædende udfor døren og give de fattige øl, som de have i horn eller kander. Dærefter følger Hellig Kors', Hellig Eriks og Hellig Olafs, dernæst alle Guds helgens, Sankte Gertruds og Sankt Bents minde.

Efter G.E. Klemming: Småstycken från Fornsvenska s. 132.

Jfr. C. Nyrop: Danske Gilder og Lavsskråer.

Dansk landsbygildeskik.

Hvilken mand eller kvinde, som først kommer til Østrup(Lunde Herred, Odense Amt.) by at bo, da skal de hver gifve 1 tønne øl til i gang efter gamel sedvon. Hver midfaste søndag skal verre selvorende gildisstefne, at møde om pintsgilde at skiude til. Hvem da ikke møder, gifve 2 stk. til vide uden sygeseng eller herskafs forfald forhindrer hanum....

Når di alle erre kommen til rolig sæde, førend den første tønne blifver afdrucken, da skal aldermanden klape til lyd og paamine sine gildsysken at takke Gud almegtigste for sine goude gafver. Och nar di alle med gudfryctighed hafve tacket Gud, skal begyndis en hellig lofsang efter gamel sedvonne. Och nar samme lofsang er udsiungen skal aldermanden melle ud knifve och sver, som di kunne hafve ont af, med flere formaninger efter gamel sedvone och melle gildishus, gildisgaard, gildisvei i frid, til hver gildbroder och gildsøster med deris folk och gester komer hiem til sit eget. Och melle ind dandsen paa gulfvit och gerdebroderen til den første visse....

Drager anten gildsøsken, deres bud eller giest i hverandris haar i gildishus eller gaard eller gildisvei, gifve en fierding øl til vide. End slaa de hverandre blaa eller blodig, gifve en half tønne øl.
Poul Bjerger og Thyge J. Søegård: Danske Vider og Vedtægter.